

מ"ת 29226/02/14 - מדינת ישראל נגד השאם מוריח'י

בית המשפט המחוזי בחיפה

מ"ת 29226-02-14 מדינת ישראל נ' מוריח'י (עציר)

בפני כב' השופט יחיאל ליפשיץ
המבקשת מדינת ישראל
נגד השאם מוריח'י (עציר)
המשיב ע"י ב"כ עו"ד ביסאן סאמר

החלטה

כללי

1. לפניי בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים כנגדו. כנגד המשיב הוגש, בתאריך 14.2.14, כתב אישום בו נטען כי ביום 7.2.14 בסמוך 20:15 עצר רכב מזדה (להלן: **הרכב**) במרחק כ-150 מטר לערך לפני מחסום משטרת שווקים בכביש מס' 70. ברכב נהג מוחמד גדיר ולצידו ישב המשיב. עת הבחינו ברכב השוטרים שהיו במחסום, נסעו לעברו, ועם הגעתם פתח המשיב את דלת הרכב ונמלט מפניהם במהירות כשהוא נושא בידיו כאפייה מקופלת ובתוכה תת מקלע מאולתר ומחסנית תואמת. אחד השוטרים קרא לעברו של המשיב, וזאת מספר פעמים, אך המשיב לא שעה לקריאותיו, ובמהלך מנוסתו זרק את הכאפייה ובתוכה הנשק והמחסנית. העבירות שיוחסו למשיב **עבירות בנשק** - עבירות לפי ס' 144 (א) + סעיף 144 (ב) **לחוק העונשין**, התשל"ז 1977.

ראיות לכאורה

2. כיוון שב"כ המשיב לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה אפנה בקצרה לתשתית הראייתית בתיק זה. מתיק החקירה עולה כי מחסום משטרת הוצב בכביש 70 עקב דיווח על אירוע דריסה. הרכב שנעצר בסמוך למחסום עורר את חשדם של השוטרים במחסום. השוטר האדי אבו עסלה והשוטר עופר פוגל נסעו אל עבר הרכב ולכשהגיעו בסמוך אליו פתח המשיב את דלת הנוסע וניסה להימלט. במהלך המרדף השליך המשיב את הכאפייה שהייתה בידו, לתוך תעלה שהייתה בשול הכביש, ולאחר מרדף קצר הוא נעצר. מיד לאחר מכן ניגש השוטר האדי אבו עסלה למקום בו זרק המשיב את הכאפייה ומצא בה תת מקלע מאולתר דמו "קארל גוסטב" (המכונה "קרלו") עם מחסנית (ר' בנדון את הודעת השוטר האדי אבו עסלה מיום 7.2.14 והודעת השוטר עופר פוגל מיום 11.2.14).

3. חברו של המשיב, מוחמד גדיר, שכאמור היה נהג הרכב, אמר לשוטר שבא לעצרו כי החנה את הרכב מאחר ו:**"הוא (המשיב- י.ל) אמר לי הרכב מתחמם ועצרתי"** (ראה דוח פעולה מיום 7.2.14). אך בהודעתו במשטרה מיום 11.2.14 הכחיש דבריו אלו וטען כי עצר את הרכב מאחר והמשיב רצה להטיל את מימיו.
4. המשיב מסר גרסה לפיה ירד מהרכב כדי להטיל את מימיו ואז התקרבה לעברו נידת משטרה. המשיב הוסיף כי כלל לא היה אירוע של מרדף כנטען, אלא בוצע עליו חיפוש. לגבי הכאפיה שנמצאה - טען שאין לו כל קשר אליה או לנשק. וכך מסר:**" אני הייתי נוסע ברכב, הייתי עם חבר שלי ששמו מחמג גדיר, הוא נהג ברכב מסוג 323, ביקשתי ממנו שיעצור בצד הכביש כי אני רציתי להשתין, וברגע שאני עמדתי להשתין התקרבה אליי נידת משטרה אני לא היה לי נעים להשתין מול האנשים, הסתובבתי לצד השני והמשכתי להשתין בא אליי שוטר, עשה חיפוש ומצא מה שהיה רחוק ממני אולי מאה מטר ושם לי אקים והביא אותי לתחנה"**. מדובר בגרסה שעל פני הדברים, ודאי אל מול גרסאות השוטרים, הינה מופרכת. זאת ועוד, אפנה להודעת השוטר האדי אבו עסלה ממנה עולה כי המשיב ניסה להימלט ואף התנגד למעצרו (שורות 31-33 להודעתו מיום 7.2.14 של השוטר האדי אבו עסלה).
5. לכן, ניתן לקבוע כי אכן קיימות די והותר ראיות לכאורה כנגד המשיב. יש לזכור, כי בשלב זה לא נקבעת חפותו או אשמתו של הנאשם, אלא יש לבחון חומר ראיתי גולמי שטרם עבר את העיבוד של ההליך הפלילי בכלל, ואת החקירה הנגדית בפרט. מדובר בראיות לכאורה, ויש לקבוע אם טמון בהן פוטנציאל ראיתי, אשר יצא מהכוח אל הפועל בעתיד, בסיום ההליך השיפוטי. בשלב זה, של מעצר עד תום ההליכים, יש לבחון האם קיים סיכוי סביר להוכחת האשמה בסיום המשפט, בהתבסס על חומר החקירה כולו, לרבות זה התומך בעמדתו של הנאשם. כמו כן, בחינתו של חומר החקירה הקיים בשלב המעצר, אינה כוללת את בחינת מהימנותם של העדים (פרט למקרים בהם חוסר המהימנות הינו גלוי על פני הדברים). מקומה של בחינת המהימנות הוא בהליך העיקרי ולא בהליך הביניים של המעצר. נקבע כי על בית המשפט לבדוק את התמונה הראייתית כמכלול ולא באופן טכני. (ור' בנדון את בש"פ 8087/95, זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133; וכן, לדוגמה, בש"פ 6458/08, פלוני נ' מ"י, ניתן בתאריך 31/7/08; בש"פ 10349/09, מ"י נ' פלוני, ניתן בתאריך 4/1/10).

עילות מעצר ואפשרות שחרור לחלופה

6. על רקע האמור לעיל, נפנה לבחינת עילות המעצר ואפשרות שחרור המשיב לחלופה.
7. כפי שנקבע בבש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מ"י, 10.3.11:**"עבירה בנשק לפי סעיף 144 לחוק העונשין היא עבירת ביטחון כאמור בסעיף 35(ב)(1) לחוק המעצרים, ומכאן שקמה חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים, חזקה המצדיקה מעצר עד תום ההליכים בכפוף לחריגים המופעלים בנסיבות מיוחדות . . ."** ובבש"פ 5518/13 אבו עראר נ' מ"י, 12.8.13 צוין כי:**" . . . כידוע, עבירות נשק ועילת המסוכנות הולכות יד ביד, והשגת מטרת המעצר על דרך של חלופה שמורה למקרים חריגים . . ."**

נקודת המוצא היא אפוא מעצר והחריג הוא חלופת מעצר.

אבחן להלן אם יש מקום להחיל את החריג בענייננו.

לשם כך נבחן הן את מעשה העבירה והן את עושה העבירה.

לעניין המעשה - אין חולק אודות חומרת המעשים. המשיב החזיק ונשא תת מקלע. מבלי להפחית כהוא זה מחומרת המקרים בהם נושאים עבריינים "רק" אקדחים, סבורני כי בנשיאת תת מקלע - שהינו כלי התקפי וקטלני כאחד - טמונה חומרה יתרה. במילים אחרות, אדם אינו נושא "סתם כך" תת מקלע בנוסעו ברכב!

יפים בהקשר זה - במיוחד על רקע טיב הנשק שנמצא בידי המשיב - הדברים שנאמרו בבש"פ יחזקאל לעיל: ". מאחר ש"נשק ופשע הם אחים תאומים. החוטא בעבירות נשק מעורר חשד כבד באשר למטרת הנשק" (בש"פ 4850/08 אבו הניה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 10.6.2008) (להלן: עניין הניה), החשוד או הנאשם יכולים לסתור את החשד לגבי מטרת הנשק, אך בשתיקתם הם מותירים את החשד בעינו. "

גם הימלטותו של המשיב משהשוטרים והתנגדותו למעצר אינן מוסיפות לו נקודות זכות ומשליכות הן על מסוכנותו והן על מידת ה(אי) אמון שניתן ליתן בו.

יחד עם זאת, לשלמות התמונה אציין, כי המחסנית שנמצאה הייתה ריקה וכי לא נמצא קשר בין הנשק לאירועים אחרים פתוחים (ראה חוות דעת מיום 12.2.14).

בחינת ה"עושה", מעלה - ולו לעניין עברו הפלילי - כי מדובר ביליד יליד 1984, אשר צבר לחובתו שתי הרשעות: בשנת 2008 הוא נדון למאסר לתקופה של 3 חודשים לריצוי בעבודות שירות בגין החזקת סכין (בפלט הר"פ מצוין 6 חודשים, אך עיון במערכת נט המשפט מעלה כי מדובר בטעות; וכי אחיו, שנשפט עמו באותו תיק, נדון ל 6 חודשים - ת.פ. שלום חיפה 1665/08). בשנת 2009 נדון המשיב ל 7 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות אלימות.

לכן, לא ניתן אמנם לומר מחד שמדובר בעבר מכביד במיוחד; אך בהחלט שאין מדובר בעבר שניתן להתעלם ממנו.

יש לזכור, שלמרות עבירות הנשק החמורות בהן מואשם המשיב ולמרות ההלכות לעיל, הדבר אינו מייתר את הצורך בבחינת חלופה, כדי לבחון באם מדובר באותם מקרים המחייבים שחרור לחלופה, למרות המסוכנות.

בהקשר זה יש להביא את הדברים שנאמרו בבש"פ 1911/11 **רועי רווה נ' מ"י**, ניתן בתאריך 22.3.11: **"אלא שמעצר אינו מקדמה על חשבון העונש, וחזקה עלינו מצוות המחוקק כי בית המשפט לא יורה על מעצרו**

של נאשם, אלא אם נוכח, בין היתר, כי "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה" כאמור בסעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (להלן: חוק המעצרים). בחינה זו נעשית למרות קיומן של עילות מעצר כמו מסוכנות או חשש לשיבוש הליכי משפט . . . השיקולים העיקריים בבוא בית המשפט לבחון אפשרות לחלופה כוללים, בין היתר, עבר פלילי ומהותו, מספר האישומים ונסיבותיהם ותסקיר שירות המבחן . . .

...

ולבסוף, יש לזכור כי חלופת המעצר נדרשת להפחית ולהקהות במידה רבה את עילת המעצר (מסוכנות או חשש לשיבוש הליכי משפט) אך אין מדובר בחלופה "הרמטית" כמעצר מאחורי סורג ובריה, "סיכון קיים לעולם, אך השאלה היא מה מידת ההסתברות להתממשות הסיכון". (בש"פ 5376/01 מדינת ישראל נ' זהראן (לא פורסם, 6.7.2001); בש"פ 2006/10 מדינת ישראל נ' פלוני ([פורסם בנבו], 15.3.2010)).

אודה, שהתלבטתי באם יש מקום להורות לשירות המבחן, בנתוני התיק הקונקרטיים, לבחון את עניינו של המשיב. על פני הדברים, כאשר מדובר במי שנושא לחובתו עבר פלילי ונשא, תרתי משמע, נשק אוטומטי עמו, דינו - מעצר. זאת ועוד, שירות המבחן הינו גוף חשוב ורב תועלת אשר מסייע פעמים רבות לבית המשפט לבחון את מסוכנות הנאשמים בבקשות מעצר. יחד עם זאת, כאשר אדם נושא ומתנייד עם תת מקלע, המסקנה המתבקשת (קל וחומר כאשר הוא לא מוסר גרסה אחרת) היא כי נשק זה שימש או היה אמור לשמש אותו למטרות פליליות כגון ביצוע עבירות חמורות ו/או במסגרת "מלחמות עבריינים". לכן, יכולתו של שירות המבחן להעריך את מסוכנות המשיב הינה מוגבלת למדי והמסוכנות נלמדת מעצם המעשים הלכאוריים המיוחסים למשיב. שירות המבחן אינו אמור "למפות" את מפת העבריינים והעבריינות באזור מגוריו של המשיב. אפנה בהקשר זה לתשובותיו של המשיב, שעל פני הדברים, הינן תשובות מופרכות ודין כמי ששתק בחקירתו - ויפים בהקשר זה הדברים שנאמרו בבש"פ 1748/11 בועז יחזקאל נ' מ"י (10.3.11): "קשר נוסף בין השתיקה לבין עילת המסוכנות בהליך המעצר, נובע מכך ששתיקתו של החשוד (במעצר ימים) או הנאשם (במעצר עד תום ההליכים) מונעת את האפשרות "לדרג" את העבירה בהיררכיה של עבירות הנשק. . . החשוד או הנאשם יכולים לסתור את החשד לגבי מטרת הנשק, אך בשתיקתם הם מותירים את החשד בעינו".

למרות האמור לעיל, ולו לשם הזהירות, הגעתי למסקנה בסופו של דבר כי יש מקום להסתייע בשירות המבחן, כדי שכלל הנתונים אודות המשיב יהיו פרוסים לפני.

לכן, למרות שעל המשיב יהיה לעבור רף גבוה למדי כדי שאוכל לשקול של שחרורו, סבורני כי יש מקום להסתייע בשירות המבחן כדי שכלל התמונה אודות המשיב תיפרס לנגד עיני. אפנה בהקשר זה לבש"פ 5295/13 סמיון נ' מ"י, 4.8.13 שם נקבע כי: "בנדוננו קבע בית המשפט המחוזי, כי מסוכנותם של העוררים אינה מאפשרת דיון בחלופת מעצר. ואולם, בית המשפט המחוזי לא פירט מדוע אין ניתן להפיג את מסוכנותם . . . בבש"פ 6707/09 קגדי נ' מדינת ישראל (2009) הזדמן לי לציין, כי "חסיד אנוכי של סיוע שירותי המבחן לבתי המשפט, ושל הזמנת תסקיר כדי שתמונתו הכוללת של הנאשם תהא לנגד עיני בית המשפט", וזאת אף בעבירות בהן חלופה תהא בגדר היוצא מן הכלל, אלא אם אין כל טעם בכך; ראו גם בש"פ 5414/13

מדינת ישראל נ' פלוני (2.8.13), פסקה ט', שם ציינתי כי "זו ככלל עמדתי העקבית, הן כשמדובר בערר נאשמים, והן בערר המדינה, למעט כאשר אין לתסקיר כל תוחלת על פי הנסיבות". עוד אפנה לבש"פ 8822/13 אבו נג'אמה נ' מ"י, 5.1.14 שם צוין כי: "... לצורך שיקולי החלופה על בית המשפט להיות מודע לתמונה בכללותה, והתסקיר עשוי לכלול נתונים שאחרת לא היו מגיעים לידיעת בית המשפט (כגון נתונים אישיים או משפחתיים מיוחדים וכו') ושיש בכוחם להשפיע על שיקול דעתו. לא ניתן מראש לדעת אילו נתונים יוצגו בתסקיר המעצר, ועל כן ניתן (ולעיתים אף צריך) להורות על הגשתו גם במקרים בהם המעשה מעיד על מסוכנות ניכרת."

8. אדגיש, כי טרם הגעתי למסקנה סופית בנדון וזו תתקבל לאחר קבלת התסקיר ולאחר שהצדדים ישובו ויטענו בנדון.

9. סוף דבר, אני מורה כדלקמן:

9.1. אני מורה על מעצרו של המשיב עד להחלטה אחרת.

9.2. אני מורה לשירות המבחן להכין תסקיר מעצר בנוגע למשיב.

9.3. הדיון הבא יתקיים בתאריך 31.3.14, שעה 09:30.

9.4. פרטי באי כוח המשיב: עו"ד ביסאן פקס' ...; טל' .....

9.5. המזכירות תשלח עותק מהחלטה זו לשירות המבחן.

9.6. המזכירות תזמן את המשיב באמצעות שב"ס לדיון לעיל.

ניתנה היום, כ"ה אדר תשע"ד, 25 פברואר 2014, בהעדר הצדדים.